

Gymnázium Přírodní škola, z.ú.
Profilová práce — třída Pí
Nižší stupeň studia
2024/2025

Tobiáš Kovařík

Natáčení školních akcí

Vedoucí práce: Matouš Bičák

Datum odevzdání: 18.6. 2025

Obsah

Úvod

Společná metodika

Filmy

1. Paseka

Plánování

Technika

Natáčení

Střih

Specifika žánru Reportáž

Provedení žánru- Doporučení

2. Brigáda

Plánování

Technika

Natáčení

Střih

Specifika žánru Anketa

Provedení žánru- Doporučení

3. Vesmír

Plánování

Technika

Natáčení

Střih

Specifika žánru Bez komentáře

Provedení žánru - doporučení

Závěr

Zdroje

Úvod

Moje písemná část profilové práce pojednává o celé tvorbě natáčení školních akcí. Písemná část slouží k objasnění čtenáři jak celý proces přípravy, natáčení a střihu probíhal, jaké měl úskalí. Také jsem přidal nějaké rady, které mi přišly důležité. Myslím si že psáním písemné části si i já uvědomím co jak jsem dělal, jak jsem se posouval (např. mezi natáčením prvního a posledního videa). Taky si tím uvědomím co bych příště udělal jinak.

Cílem práce je naučit se lépe stříhat videa v programu DaVinci Resolve 19 a naučit se natáčet podle různých žánrů. Jako výstup mají být 3 filmy o rozsahu 3-10 minut.

Hlavní část (filmy) je členěna podle tří filmů a procesu, který kolem nich probíhal na tři kapitoly. Každá ze tří částí je členěna do čtyř podkapitol- Plánování, Technika, Natáčení a Střih. Některé společné části jsem vložil do kapitoly Společná metodika.

Společná metodika

Jak již bylo řečeno v Úvodu, profilová práce byla rozdělena na tři filmy. Před termínem natáčení (Paseka, Brigáda, Vesmír) jsem se sešel s vedoucím práce/odborným konzultantem Matoušem Bičákem a dohodl jsem se na žánru ve kterém se, bude film natáčet. Po domluvení žánru jsem si půjčil všechnu potřebnou techniku. Taky jsem se domluvil s lidmi, kteří mi měli případně pomoci (např. při rozhovorech pokládat otázky).

Natáčení a průběh byl při filmech rozdílný, takže ho rozepíšu v jednotlivých kapitolách. To stejné u následného střihu a postprodukce, avšak stříhání jsem dělal až po tom co jsem měl natočené všechny filmy.

Filmy

1. Paseka

Plánování

Jak jsem již zmiňoval v kapitole Společná metodika, plánování filmu začalo výběrem žánru ve kterém, bude film natočen. Pro tento případ jsem se rozhodl, že bude film natočen v žánru Reportáž. Vybral jsem žánr Reportáž, protože je na Pasece hodně školně zaměřeného programu ze, kterého jdou dělat Reportáže. Domluvil jsem se s Danielem Chvostou, aby dělat reportéra a držel mikrofon. Před začátkem výjezdu jsem si ještě přečetl PDF dokument Jak natočit reportáž? © Česká televize, 2018. V dokumentu se píše vše potřebné o natáčení reportáží od přípravy až po střih přes druhy záběrů a pravidel, které se používají na natáčení reportáží. Do filmu jsem chtěl zahrnout i inspiraci z videa již natočeném na pasece - Den na slunečné pasece. Video obsahuje jeden celý den z paseky včetně rozcvičky, vaření jídel a programů. Touto formou jsem se inspiroval, i když ne tak intenzivně. To znamená, že film je "z jednoho dne", ale je zaměřen hlavně na reportáže.

Technika

Před pasekou jsem si půjčil školní kameru Sony a6000. V té době jsem neměl variabilní nd filtr ani nd filtr, takže mám na záběrech poměrně velkou clonu a někde jsem měl jiný čas než 1/50 (kvůli hodně světlému prostředí). Na reportáže jsem měl taky půjčený školní mikrofon Audio-Technica AT875R a rekordér Tascam DR-40X, kvůli větru a kvalitě zabudovaného mikrofonu ve foťáku. Taky aby šel mikrofon v záběru při reportážích vidět. Celé jsem natáčel za použití stabilizátoru Dji rs3 mini.

Natáčení

Na místě výjezdu jsem natáčel různé programy přes celou dobu, včetně vaření a nástupů. Obešel jsem většinu programů a udělal z nich reportáže. Většinu otázek na reportáže jsem si připravoval už na pasece a další přímo před rozhovorem. Univerzální otázky jsem zkoušel dávat respondentům předem, ale moc to nefungovalo, protože nebylo jasné co se bude přesně na programech dít.

Střih

Jelikož jsme, byli ve stanech tak jsem si nevzal notebook do kterého si normálně stahuji soubory z SD kartu protože má malou paměť. Proto jsem zálohoval přes cizí počítač na google disk. Když jsem dorazil domů tak jsem zjistil, že se mi část záběrů ztratila společně i se zvukem z externího mikrofonu. I přesto jsem měl, ale dost záběrů na sestříhání. Začal jsem vložením všech záběrů do DaVinci Resolve za sebou tak jak jsem to chtěl. Vše jsem sestříhal a dal do pořadí, aby vše navazovalo. Rozhodl jsem se přidat do některých míst doplňující titulky (protože část záběrů chyběla). Zvuk při rozhovorech nebyl většinou problém, protože moc nefoukalo a tím pádem se dal použít zvuk z interního mikrofonu.

Specifika žánru Reportáž

V reportáži se reportér snaží vnést diváky do děje a ukázat jim událost. Reportáž je obohacena dialogy s okolními lidmi, kteří mají co k dočinění s událostí. Reportér se jich ptá na otázky týkající se události. Reportáž se dost často používá jako vstup mezi hlavními zprávami v televizi, jelikož je zajímavá a odlišná od jiných záběrů nebo vstupů. Reportáž se většinou skládá z pozorování, přímé účasti, sběru faktů a konfrontace pohledů.

Provedení žánru- Doporučení

Před reportáží bych si udělal přípravu. To znamená rešerše o akci/události. Také to zahrnuje rozdělení rolí jako kameraman a reportér. Do přípravy bych zahrnul sepsání hlavních otázek (návazné otázky stačí vymyslet na místě, protože nejde odvodit odpověď). Pokud je nějak akce stanovená tak bych oslovil lidi se kterými bych chtěl udělat vstup a poskytnul jim otázky předem aby se na ně připravili (ne však, aby uměli text nazpaměť). Reportáž je však většinou velmi spontánní a nepředvídatelná. Po technické stránce je důležité sehnat kvalitní mikrofon aby v reportáži nebylo slyšet moc okolních ruchů a respondentovi i reportérovi šlo rozumět. A taky, aby se

respondent nedíval do kamery. Reportér může být v záběru ale i nemusí. Při reportáži bych doporučil používat

2. Brigáda

Plánování

Brigádu jsem si naplánoval jako žánr anketa, protože se výjezd na brigádu věnuje jen jednomu tématu. Napsal jsem si návrh otázek, které se týkají ohledně brigád a přišly mi zajímavé. Postupně jsem připisoval další a upravoval je. Zkusil jsem oslovit pár lidí dopředu, kteří by mi pomohli jako respondenti. Jako reportér co se ptal na otázky mi znovu pomáhal dělat Daniel Chvosta.

Technika

Na natáčení jsem zase používal Sony a6000. Avšak po předchozích zkušenostech jsem si půjčil i variabilní nd filtr. Rozhovory se stejně jako v prvním filmu natáčely na externí školní mikrofon Audio-Technica AT875R a rekordér Tascam DR-40X, ale tentokrát tak, aby nešel vidět v záběru. Natáčel jsem bez stabilizátoru, protože nebyl potřeba a nebyly na to nejlepší podmínky (neměl jsem na něj obal a nechtěl jsem aby se jen tak někde ležel). Zkoušel jsem natočit i záběry dronem, ale nebyly moc použitelné, protože na nich nebylo moc vidět. Každý den jsem si po příjezdu do ubytování soubory přesunul a zálohoval v počítači kvůli malé SD kartě a možnosti ztráty souborů.

Natáčení

Ráno první den před natáčením jsem si všechnu techniku zabalil do vodotěsného vaku, protože mělo pršet. První den jsem jel se skupinou, která uklízela nelegální skládku. Natáčení rozhovorů probíhalo tak, že jsem se domluvil s člověkem, který měl o rozhovor zájem, našel jsem vhodné místo. Nejlépe, aby šlo v pozadí vidět někoho kdo například háže něco do kontejneru. Respondent na otázky odpovídal bez přípravy, aby bylo vše přirozené. První den natáčení komplikoval déšť, který byl

část dne přítomný. Druhý den jsem jel do lesa sbírat větve na hromady. Byl kladen větší důraz na práci, takže jsem rozhovorů natočil o kus míň než předešlý den. Záběrů jsem měl, ale nejvíc ze všech dnů. Poslední den znovu přšelo. V mé skupině nebyl Daniel Chvosta, protože jsem se nedostal do jiné skupiny, takže jsem otázky respondentům pokládal sám.

Střih

Před střihem jsem si našel klávesové zkratky, které mi ulehčily střih. Například Ctrl+B na rozdělení záběru, Delete na smazání záběru a posunutí zbytku záběrů doleva a další zkratky na ovládání pouštění videa a posouvání po záběrech. Stříhal jsem stejným postupem jako při prvním filmu. To znamená, že jsem si záběry a zvuky nahrál na časovou osu za sebe podle času a sestříhal je na jednotlivé záběry. Mírně jsem poupravil pořadí záběrů a přidal zvukové přechody, aby zvuk navazoval. Nakonec jsem, ale změnil úplně pořadí záběrů z reportáží, protože v originální verzi byly reportáže celé. Finální verze byla sestříhaná podle otázky a následně odpovědí respondentů. Finální úpravou bylo zkrácení záběrů, které byly dlouhé a nudné.

Specifika žánru Anketa

Anketa je průzkum názorů. Anketa se od reportáže liší tím, že se zajímá o jednotlivé názory lidí/společnosti na nějakou věc či skutečnost. To znamená, že na jednu otázku odpovídá více respondentů narozdíl od reportáže, kde se hlavně snažíme vysvětlit/přiblížit divákovi událost/skutečnost. Anketa je zaměřená na jedno téma a na zjištění veřejného mínění.

Provedení žánru- Doporučení

Provedení ankety se dost podobá reportáži, akorát s větším počtem lidí. Před natáčením bych si vybral téma kterému se bude celá anketa věnovat a udělal rešerši na vybrané téma. V žánru anketa se jde více předem zaměřit na přípravu otázek, protože by se moc neměly odvíjet od předchozích odpovědí. Kdyby se odvíjely od

předchozích odpovědí tak by to mohlo ovlivnit “šablonu” stříhu (stejná otázka a několik respondentů na ni odpovídají). Předem bych si taky vytipoval respondenty (pokud vím kdo bude při natáčení na místě), kteří jsou schopni mluvit srozumitelně a neodpovídat jen ne a nevím (z osobní zkušenosti jsem některé rozhovory musel vystříhnout. Poskytnul jim otázky, avšak záleží jak moc bych chtěl aby spontánně odpovídali.

a to se ne vždy v časovém tlaku povede. Při editování bych si dal hlavně pozor na výběr royalty-free hudby.

3. Vesmír

Plánování

Plánování začalo výběrem žánru. Po vybrání žánru “Bez komentáře” stačilo si jen připravit techniku a domluvit si s vedoucím svojí skupiny, že občas budu obcházet jiné programy a skupinky

Technika

Tentokrát jsem zase používal Sony a6000 s kit objektivem 16-50mm a DJI RS 3 mini stabilizátorem (většinu záběrů). Chtěl jsem video něčím zpestřit a zakomponovat záběry z dronu. Dva záběry byly natočeny na DJI Avata 1 s motion controllerem.

Natáčení

Natáčení mi ze všech nejvíc vyhovovalo, protože jsem nemusel obcházet další lidi a domlouvat se na čase kdy se nějaký rozhovor natočí. Avšak protikladem bylo dostat se na nějaké místo v čas a natočit záběr než se lidi rozejdou na jiné místo (např. Vystupování z vlaku).

Střih

Na začátku jsem si dal všechny záběry na časovou linku. Pořadí jsem ještě párkrát změnil, aby co nejvíce dávalo smysl. Výběr hudby byl nejsložitější, protože jsem musel najít písničku, která byla zdarma k použití. Taky žádná písnička nebyla dostatečně dlouhá. Na konec jsem vybral tři. Ty co na sebe přímo navazovaly tak jsem vybral se stejnou tóninou, aby přechod nezněl tak ostře.

Specifika žánru Bez komentáře

Žánr Bez komentáře je nejvíce odlišný od Reportáže a Ankety. Cílem je ukázat divákovi událost nebo akci, ale neobsahuje žádnou mluvenou část (přímo pro kameru). Místo toho je doprovázen hudbou.

Provedení žánru - doporučení

Na tento žánr není potřeba moc příprava, ale je dobré si stanovit které části “události” chci natáčet. Při použití tohoto žánru je důležité, aby byly záběry zajímavé protože je to hlavní věc, která drží divákovu pozornost (na rozdíl např. od Reportáže, kde je i mluvený text). Natáčení bych řekl že je jednodušší, protože není potřeba se domlouvat s ostatními. Na druhou stranu je zase důležité zachytit zajímavé okamžiky

Závěr

Když se zpátky podívám na natočená videa, tak si dnes říkám, že jejich kvalita je hrozná. Řekl bych ale, že cíle jsem splnil podle mé úrovně (v době natáčení), kdybych však dneska všechny videa natáčel znova tak bych si dal pozor na pár důležitých věcí, které udělají obrovský rozdíl. Zaprvé bych si předem víc domyslel zálohu na místě natáčení, taky bych při natáčení bez ND filtru neměnil čas, ale víc clonil. Natáčení záběrů bylo dost nepromyšlené, například bych si vzal stativ abych měl větší výběr typů záběrů a nebyly rozklepané (kamera nemá IBIS ani jinou elektronickou stabilizaci). Podstatná je taky hodně postprodukce, příště bych případně natáčel v LOGu a záběry color gradoval (není, ale nutné). Obzvlášť na zvuk bych si dal pozor, protože jsem ho dost zanedbával a neuvědomoval si důležitost, ale s kamerou co jsem měl nešel připojit externí mikrofon. V post editu bych při reportážích, alespoň použil zvukovou stránku Davinci Resolve a do prvního videa bych přidal audio crossfadery. Myslím si, že na diváka dělá taky velký dojem font a styl, který byl v některých částech dosti pochybný. Když, ale celou profilovou práci shrnu tak ve videích vidím posun (od Paseky až do Vesmíru). Během celé práce jsem se naučil daleko efektivněji stříhat (řekl bych, že klidně i dvojnásobně rychle) díky klávesovým zkratkám a lepšímu a rychlejšímu rozhodování o tom jak chci aby video vypadalo, používat zvukové knihovny, (color gradovat S-log3 atd. a pracovat s audio stránkou Davinci Resolve (tyto dvě věci nejsou obsažené v mých třech videích, proto příkládám jeden z mých aktuálních color gradovacích mikroprojektů z dronu před a po)). Taky jsem se naučil typy a druhy záběrů a jak je používat.

Zdroje

- BORDWELL, David a THOMPSON, Kristin. *Umění filmu: úvod do studia formy a stylu*. V Praze: Nakladatelství Akademie múzických umění, 2011. ISBN 978-80-7331-217-6. Dostupné také z: <http://www.digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:9df76670-e5c6-11e5-bdc9-005056827e52>.
- ORLEBAR, Jeremy. *Kniha o televizi*. Praha: Nakladatelství Akademie múzických umění, 2012. ISBN 978-80-7331-246-6.
- BEŠŤÁK, Václav. *Jak natočit reportáž?: televize ve vaší škole*. [Praha]: Česká televize, [2018].
- DUNNA DID IT. *My Davinci Resolve Color Grading Process – Simple & Effective!* [online video]. 2020, 14. prosince [cit. 17. 6. 2025]. Dostupné z: <https://youtu.be/oPG-JmKGP3k>
- WIKIPEDIE: Otevřená encyklopedie. *Anketa* [online]. Wikipedie, otevřená encyklopedie, poslední úprava 16. 6. 2024 [cit. 17. 6. 2025]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Anketa>

(V profilové práci jsem pracoval se dvěma knihami o filmové a televizní tvorbě. Z každé knihy jsem si vypsál kapitoly, které mi přišly zajímavé nebo souvisely s mojí profilovou prací. Z vybraných kapitol jsem udělal poznámky o důležitých faktech a informacích.)